

Kľúčové slová: odmietnutie správnej žaloby

Prejudikatúra: R 110/2012; R 84/2012

Vzťah k právnej úprave: § 7 písm. a), § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku

Právna veta

Ak žalobca v žalobnom návrhu navrhne zrušenie len rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a tento orgán označí ako žalovaného, avšak žaloba a jej prílohy obsahujú jasnú informáciu o tom, ktorý orgán a akým rozhodnutím rozhodol o jeho odvolaní proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu, správny súd má postupovať podľa § 59 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a vyzvať žalobcu na opravu, vyjasnenie či doplnenie žaloby.

[uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Asan 18/2019 z 29. septembra 2021: predseda senátu JUDr. Marián Trenčan (sudca spravodajca), sudcovia JUDr. Elena Berthotyová, PhD., a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD.]

Vymedzenie veci

Konanie pred správnym súdom

3. Správny súd uznesením zo dňa 23.01.2018 (sp. zn. 5S 216/2017-36) žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), pretože bola podaná proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Uviedol, že čiastkové rozhodnutia predbežnej povahy alebo tzv. podkladové rozhodnutia alebo opatrenia sa preskúmajú až v spojení s konečným druhostupňovým rozhodnutím, pretože samy osebe nevyvolávajú ujmu na právach. Tá sa prejaví až v spojení s konečným administratívnym rozhodnutím. Poukázal tiež na to, že žalobca za žalovaného označil prvostupňový orgán verejnej správy - Daňový úrad Bratislava.

Kasačná sťažnosť žalobcu

4. Proti uzneseniu o odmietnutí žaloby podal žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. písm. a), f), g), h), j) S.s.p. a navrhol toto rozhodnutie zrušiť.

5. V sťažnostných bodoch uviedol, že proti napadnutému rozhodnutiu podal v daňovom konaní odvolanie Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, ktoré toto rozhodnutie potvrdilo, pričom v potvrdzujúcom odvolacom rozhodnutí (doručenom sťažovateľovi dňa 09.10.2017) sa v celom rozsahu stotožnilo so závermi žalovaného uvedenými v napadnutom rozhodnutí. Sťažovateľ ďalej uviedol, že napriek tomu v správnej žalobe argumentoval aj proti odvolaciemu rozhodnutiu druhostupňového orgánu a v petite žaloby navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného i odvolacie rozhodnutie.

6. Správnomu súdu vytýkal, že správnu žalobu odmietol bez toho, aby sa venoval skutočnosti, že sťažovateľ mal zámer dať preskúmať obe rozhodnutia. Poukázal na to, že v čase doručenia uznesenia správneho súdu o odmietnutí žaloby už lehota na podanie žaloby uplynula a sťažovateľ tak nemá možnosť hájiť svoje práva a jeho nárok na preskúmanie rozhodnutí daňových orgánov nestranným súdom bol zmarený.

7. Z uvedených dôvodov sťažovateľ tvrdil, že krajský súd svojim procesným postupom porušil procesné práva sťažovateľa v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

8. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

Z odôvodnenia rozhodnutia

Právne závery kasačného súdu

10. S ohľadom na vymedzenie sťažnostných bodov pripadlo kasačnému súdu posúdiť, či krajský súd odmietol správnu žalobu nezákonne (§ 440 ods. 1 písm. j) S.s.p.), pričom toto posúdenie zahŕňa i vyhodnotenie zákonnosti procesného postupu správneho súdu vo väzbe na namietané porušenie práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.). V čom presne spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci zo strany krajského súdu (§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.) či odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. i) S.s.p.), sťažovateľ v kasačnej sťažnosti podrobnejšie nezdôvodnil (§ 440 ods. 2 S.s.p.), preto sa kasačný súd vzhľadom na viazanosť rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti z tohto hľadiska prakticky nemal čím zaoberať (§ 453 ods. 1, 2 S.s.p.).

11. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti tvrdí, že pred krajským súdom argumentoval tak proti napadnutému, ako aj proti odvolaciemu rozhodnutiu. S tým môže kasačný súd len súhlasiť, pretože v texte žaloby sťažovateľ jednoznačne uviedol, že na základe jeho odvolania sa vecou zaoberalo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky a odvolacím rozhodnutím potvrdilo napadnuté rozhodnutie žalovaného, stotožniac sa s jeho závermi. Zo záverečnej časti žaloby je tiež zrejmé, že za nepodložené a nejasné sťažovateľ označil nielen napadnuté rozhodnutie žalovaného, ale aj odvolacie rozhodnutie. Faktom však je, že explicitne navrhol zrušiť len napadnuté rozhodnutie.

12. Správny súd postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p. žalobu odmietol ako neprípustnú, avšak bez toho, aby špecifikoval, o ktorý zákonný dôvod neprípustnosti svoj záver opiera. Kasačný súd súhlasí s tým, že prvostupňové administratívne rozhodnutie, proti ktorému osobitný predpis pripúšťa opravný prostriedok, nie je spôsobilým predmetom súdneho preskúmania. To však v zmysle § 7 písm. a) S.s.p. platí len za predpokladu, že účastník konania pred právoplatnosťou takéhoto rozhodnutia nevyčerpal proti nemu všetky prípustné opravné prostriedky. V prejednávanom prípade však dal sťažovateľ v žalobe jasne najavo, že právo podať odvolanie využil a označil aj odvolacie rozhodnutie, ktorému vytýkal rovnaké nedostatky ako prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného. Aplikácia ustanovenia § 7 písm. a) S.s.p. preto v danom prípade neprichádza do úvahy.

13. Správny súd vo svojom odmietajúcom uznesení naznačuje, ako by považoval napadnuté rozhodnutie žalovaného za rozhodnutie predbežnej povahy či podkladové rozhodnutie (§ 7 písm. e) S.s.p.), ktoré samo osebe nevyvoláva ujmu na právach účastníka a preskúmava sa až v spojení s

konečným administratívnym rozhodnutím. Túto úvahu však bližšie nerozvinul a kasačný súd musí hneď podotknúť, že by išlo o uvažovanie nesprávne, ktoré nemá oporu v skutkových okolnostiach prípadu. Napadnuté rozhodnutie totiž celkom iste nie je predbežným ani podkladovým rozhodnutím (§ 27 ods. 1 S.s.p.), pretože ide o rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, proti ktorému bolo podľa zákona prípustné odvolanie a toto odvolanie aj bolo podané. Rozhodlo o ňom Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky odvolacím rozhodnutím, ktoré sťažovateľ pripojil k žalobe, v dôsledku čoho rozhodnutie o uložení sankcie sťažovateľovi (prvostupňové rozhodnutie v spojení s odvolacím) nadobudlo v zákonom predpokladanom postupe právoplatnosť.

14. Žaloba a jej prílohy teda obsahujú jasnú informáciu o tom, ktorý orgán a akým rozhodnutím rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu daňového úradu. Správnemu súdu preto muselo byť zrejmé, že nesprávne je v žalobe identifikovaný jednak žalovaný, ktorým má byť na základe znenia zákona (§ 180 ods. 1 S.s.p.) orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ako aj rozhodnutie, proti ktorému má žaloba smerovať, keďže v žalobnom návrhu bolo navrhnuté zrušenie len rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. Napriek uvedenej evidentnej chybe sťažovateľa (či skôr jeho právneho zástupcu) bola správna žaloba odmietnutá nezákonne, pretože za týchto okolností, keď na základe obsahu správnej žaloby nebola pochybnosť o tom, kto vydal rozhodnutie o odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu a o aké rozhodnutie ide, mal správny súd postupovať podľa § 59 ods. 1 S.s.p. a vyzvať sťažovateľa na opravu, vyjasnenie či doplnenie žaloby.

15. Z uvedených dôvodov postupoval kasačný súd podľa § 462 ods. 1 S.s.p. a zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho úlohou v konaní pokračovať v intenciách právneho názoru kasačného súdu. Je však treba poznamenať, že s ohľadom na všetky doterajšie podania sťažovateľa zrejme nebude viac pochybnosť o tom, ktorý subjekt má v konaní vystupovať ako žalovaný a proti ktorému rozhodnutiu žaloba smeruje.

16. Tento prístup k výkladu relevantného práva považuje senát kasačného súdu za ústavne konformný a zodpovedajúci požiadavkám na efektívnu realizáciu práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy SR). Nadväzuje pritom i na staršiu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pochádzajúcu z procesného prostredia Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Zb.), ktorého východiská v naznačenom smere zostali zachované a platia aj v režime S.s.p. (sp. zn. 4Sžo/19/2011 zo dňa 13.07.2011 - R 110/2012, sp. zn. Sžso/46/2008 zo dňa 30.09.2008 - R 84/2012).